

18 Nisan Seçimlerinin Sonuçları Üzerine

Avukat METİN ÖZDEMİR Berlin

18 Nisan 1999 Pazar günü yapılan TBMM genel seçimlerinin sonuçları çeşitli yönlerden değerlendirilebilir.

Sol partiler yönünden seçimlerin genel bir değerlendirmesi yapıldığında, seçimlerde bir varlık gösteremedikleri ve büyük bir yenilgiye uğradıkları görülmektedir.

Kendisini “sosyal demokrat” olarak tanımlayan CHP, oyların ancak yüzde 8.71’ini alabilmiş ve yüzde 10’luk ülke barajını aşamadığı için TBMM’ye girememiştir.

Seçimlere katılan diğer sol partilerden ÖDP, İP, EMEP, SİP gibi partilerin aldıkları oylar ise binde ile ölçülen düzeylerde kalmıştır.

Halkın büyük çoğunluğunun nesnel çıkarları, sosyal demokrat-sosyalist bir partinin iktidara gelmesindedir. Bu büyük halk çoğunluğu, böyle bir sol partinin nesnel toplumsal tabanını oluşturmaktadır. Bugün, böyle sol bir partinin iktidara gelmesinin nesnel koşulları her zamankinden daha elverişli, nesnel olanakları her zamankinden daha fazladır.

Hal böyle iken sol partilerin aldıkları bu ağır siyasal yenilgi nasıl açıklanacaktır?

Bu partilerin yöneticileri, seçimlerde aldıkları bu ağır yenilginin nedenlerini belirlemeli ve kamuoyuna açıklamalıdır. Bu, onlar için yerine getirilmesi kaçınılmaz bir görevdir. Evvela, kendi partilerine ve partilerine karşı bir görevdir. Sosyal demokrat-sosyalist

siyasal harekete karşı bir görevdir. Tüm halka karşı bir görevdir. Bu görevi yerine getirmelerini, biz de kendilerinden bekliyoruz.

Bize göre, bu siyasal yenilginin iki türlü açıklaması olabilir:

Ya kendilerini sosyal demokrat-sosyalist olarak tanımlayan bu siyasal partilerin tuttukları, üzerinde buldukları yol yanlıştır ya da buldukları yol doğrudur da, bu doğru yolda onların kendileri yanlışlar yapmaktadırlar. Daha açık bir söyleyişle ya bu partilerin izlemek istedikleri sosyal demokrat-sosyalist siyasal çizgileri yanlıştır ya da izlemek istedikleri siyasal çizgileri doğrudur da, bu doğru siyasal çizgiyi izlemek isteyen siyasal partilerin kendileri yanlışlar.

Eğer yolları doğru da bu doğru yolda kendileri yanlışlar yapmakta iseler; yapılan yanlışların ve nedenlerinin belirlenip açıklanması, yanlışların düzeltilerek tekrarı önlenmesi ve ileriye dönük yapılacak siyasal çalışmaların başarısı yönünden zorunludur.

Biz, bu siyasal partilerin izlemek istedikleri siyasal yolun doğru olduğu, ancak bu doğru yolu izlemek isteyen siyasal partilerin kendilerinin yanlışlar yaptığı görüşündeyiz. Yani tutulan, üzerinde bulunulan yol doğrudur. Ama bu doğru yolda partilerin kendileri yanlışlar yapmaktadırlar.

Sorum, ideolojik ve politiktir.

Kendilerini sosyal demokrat-sosyalist olarak tanımlayan ve sosyal demok-

rat-sosyalist olmak isteyen bu partiler, doğru ideolojiye sahip olmadıkları için sosyal demokrat-sosyalist politikalar üretmemişler; yanlış politikalar üretmiş ve yanlış politikalara destek olmuşlardır. Sosyal demokrat-sosyalist politikalar üretmedikleri, yanlış politikalar üretip ve yanlış politikaları destekledikleri için kendilerini tanımladıkları ve olmak istedikleri gibi sosyal demokrat-sosyalist partiler olamamışlardır.

Sosyal demokrat-sosyalist partiler olamadıkları için sosyal demokrat-sosyalist partilerin görev ve işlevlerini de yerine getirememişlerdir.

Sosyal demokrat-sosyalist partilerin görev ve işlevlerini yerine getiremedikleri için de bu siyasal yenilgiye uğramışlardır.

Kendisini “demokratik sol” olarak tanımlayan DSP ise oyların yüzde 22.19’nu alarak seçimlerden en güçlü parti olarak çıkmıştır.

DSP, bu sonuca ‘sol’ bir parti olduğu için ulaşmamıştır. DSP, hiçbir zaman ‘sol’ bir parti olmadığı gibi ‘sol’ olmayı da istememiştir.

Çıkarları sol partiler tarafından temsil edilen ve sol bir partiyi desteklemek isteyen insanların desteğini kazanmak amacıyla DSP’nin ‘sol’ bir parti olduğu kanısı uyandırılmak istenmiş ve parti isminde ‘sol’ sözcüğünün bulunması yararlı görülmüştür.

Bu seçimlerde de, çıkarlarını bir sol partinin iktidara gelmesinde gören, bir sol partiyi desteklemek isteyen ve fakat kendilerini sosyal demokrat-sosyalist olarak tanımlayan diğer partilere güven duymayan insanlar, DSP’nin ‘sol’ bir

parti olduğunu düşünerek oylarını ona vermişlerdir.

DSP’nin ‘sol’ bir parti olmadığını ve olmak da istemediğini bilen mali sermaye, çıkarlarının siyasal temsilcisi ANAP ve DYP’nin görev ve işlevlerini yerine getirememeleri nedeniyle bu seçimlerde ağırlıklı olarak MHP ile beraber DSP’yi desteklemiştir.

Çıkarları siyasal olarak DSP ile beraber diğer bazı partiler tarafından temsil edilen sermaye kesimleri de ağırlıklı olarak DSP’yi desteklemişlerdir.

Bazı tarikatlarla yakın ilişkiler kurulması, bu çevrelerden de DSP’ye destek sağlamıştır.

DSP’nin terörist örgütler ve hareketlerle ilgili kararlı politikaları, Abdullah Öcalan’ın DSP azınlık hükümeti döneminde yakalanması, DSP’ye önemli ölçüde destek sağlayan etkenler olmuştur.

Bize göre, DSP’nin seçimlerden en güçlü parti olarak çıkmasında, bu etkenler belirleyici olmuştur.

DSP ile CHP’nin ortak tarafları, her ikisinin de sol parti olmadığı; DSP’nin “demokratik sol”, CHP’nin de “sosyal demokrat” birer parti olmadığıdır. Bu konu ile ilgili olarak aralarındaki en önemli fark ise CHP’nin “sosyal demokrat” bir parti olmak istediği halde olmadığı; DSP’nin ise, “sol” bir parti olmayı istemediği için olmadığıdır.

Seçim sonuçlarına bir de etnik ve mezhep temelinde oluşturulan siyasal partiler yönünden yaklaşmak gerekir.

Etnik temelde oluşturulmuş siyasal partiler olarak gördüğümüz HADEP oyların yüzde 75’ini, DBP ise binde 8’ini

almıştır.

HADEP ve DBP, demokrasinin kurulmasına ve özgürlüklerin getirilmesine, toplumsal barışa ve sorunların çözümüne katkıda bulunmak bir yana, demokratik ve özgürlük mücadelesine zarar veren, toplumsal sorunları derinleştirip çözümlerini zorlaştıran, toplumda etnik kutuplaşmaya yol açarak toplumsal barışı etnik temelde bozan ve MHP gibi siyasal örgütlenmelerin beklenmeyen boyutlarda güçlenmesine hizmet eden bir işlev görmüşlerdir.

Mezhep temelinde bir siyasal örgütlenme olarak gördüğümüz BP de oyların 0.25’ini almıştır.

BP’de, demokrasinin kurulmasına ve özgürlüklerin getirilmesine, belli bir mezhebe mensup olmaktan dolayı var olduğunu iddia ettiği sorunların çözümüne bir katkıda bulunmuş; aksine, demokrasi ve özgürlük güçlerini parçalamak suretiyle karşı güçlere hizmet eden bir işlev görmüş, toplumda mezhep temelinde kutuplaşmaya ve aynı temeldeki karşı örgütlenmelerin gelişmesine katkı yapmıştır.

Türkiye sosyal demokrat-sosyalist siyasal hareketinde görünen bu öznel eksikliğin giderilmesi, ya mevcut partilerden birinin eksiklerini giderip yanlışlarını düzelterek işlevini yerine getirecek sosyal demokrat-sosyalist bir parti haline gelmesi ile ya da güvenilir, bilgili ve yetenekli siyasal kadroların işlevini yerine getirecek ve iktidar sorununu emekçi toplumsal güçler lehine çözecek yeni bir sosyal demokrat-sosyalist partiyi doğru ideolojik temel üstünde oluşturması ile olanaklıdır.